

Svensk Orienterings Hållbarhetsrapport

**”DET FINNS INGEN
ANNAN AKTIVITET
DÄR JAG, MINA
FÖRÄLDRAR OCH MIN
LILLASYSTER KAN
DELTA IHOP”**

_____ Maja, Hittaut-deltagare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Om rapporten	5
Två ordföranden har ordet	6
Om Svensk Orientering	8
Kärnvärden, vision & värdegrund	10
Vår verksamhet	14
Så här styrs Svensk Orientering	16
Mål och strategi, från teori till praktik	18
Agenda 2030	20
Höjdpunkter	22
Klimatpåverkan från transporter	24
Förutsättningar för elitsatsning	26
Digitalisering	28
Partnerskap	30
Mångfald & inkludering	32

Om rapporten

Svenska Orienteringsförbundet (802002-5758) presenterar sin hållbarhetsrapport för 2024. Den redovisar vår hållbarhetsutveckling under perioden 1 januari 2024 till 31 december 2024. Rapporten innefattar även helägda Svensk Orientering Events AB (556937-4084).

Kontakta gärna Susanne Maarup, förbundschef,
susanne.maarup@orientering.se gällande frågor kring rapporten.

TVÅ ORDFÖRANDEN

HAR ORDET

Våra mäktiga skogar och den svenska allemansrätten är grunden för hela vår verksamhet och de är värda att kämpa hårt för att behålla. Redan idag ser vi effekterna av klimatförändringarna, vilket riskerar att förändra vår idrott.

Vi har bestämt oss. Vi inom Svensk Orientering behöver göra allt vi kan för att minska vår klimatpåverkan och att bidra positivt på alla sätt vi kan. Det handlar om att behålla ekosystemen i balans och att säkerställa att så många människor som möjligt kan bli en del av svensk orientering.

Vad betyder det för oss?

Dels behöver vi fundera på vilka evenemang vi ska arrangera och hur vi ska arrangera dem.

- Kommer vi att behöva ställa in fler tävlingar inom en snar framtid på grund av extremväder?
- Vad händer i spåren av stormar, skyfall, torka och översvämningar?

- Behöver vi bli mer snabbfotade när det gäller att ta fram nya kartor?
- Kommer vi att kunna fortsätta med skidororientering när vi inte längre kan lita på natursnö?
- Hur lägger vi banorna om vi vill göra det möjligt att cykla eller åka kommunalt till arenan?

Frågorna är många och de behöver ställas. Vår strategi; Kompassriktning 2030, stöttar oss i våra beslut. Under det senaste året har vi arbetat med fem fokusområden, vilka du kan läsa mer om i den här rapporten.

Tillsammans kan vi göra skillnad!

Med våra 82 000 medlemmar och 535 föreningar har vi stora möjligheter att göra skillnad. Många av våra föreningar jobbar redan idag med hållbarhetsinitiativ och deras arbete kan fungera som inspiration för andra föreningar, idrottare och människor utanför idrotten. Tänk vilken kraft svensk orientering skulle kunna vara i omställningen till en mer hållbar värld.

Vi har bestämt oss.

Är du med?

LINDA TAKE

Ordförande i
Svensk Orientering
Events AB

ANDERS SAHLEN

Ordförande i Svenska
Orienteringsförbundet

OM SVENSK

ORIENTERING

▲ FRÅN DEN FÖRSTA TÄVLINGEN

1893 gick den första orienteringstävlingen i världshistorien av stapeln, som en del av Stockholmsgarnisonens årliga idrottsspel. Orientering som begrepp hade myntats sju år tidigare av överste H Thulstrup på militärhögskolan Karlberg. Det var inte smärtfritt att bilda ett orienteringsförbund. Framför allt Svenska Idrottsförbundet protesterade högljutt, men intresset för sporten hade blivit för stort och till slut gick det inte att stå emot. Den 6 januari **1938** bildades så Svenska Orienteringsförbundet. Vid det laget hade orientering, både på sommar och vinter, hunnit bli en folksport, i alla fall för män. Damer fick tillstånd att tävla så sent som **1925**.

▲ SOFT IDAG

2024 bestod Svenska Orienteringsförbundet av 535 föreningar och 82 000 medlemmar. Verksamhetsidén är att erbjuda en idrott i världsklass för alla som vill använda kartan i skogar och urbana miljöer för att träna, tävla eller motionera och uppleva glädje och gemenskap.

VERKSAMHETSIDÉN ÄR ATT ERBJUDA EN IDROTT I VÄRLDSKLASS FÖR ALLA SOM VILL ANVÄNDA KARTAN I SKOGAR OCH URBANA MILJÖER FÖR ATT TRÄNA, TÄVLA ELLER MOTIONERA OCH UPPLEVA GLÄDJE OCH ▲ GEMENSKAP.

▲ VERKSAMHETEN

Sverige har flera framgångsrika orienterare i landslaget, en omfattande tävlings- och ungdomsverksamhet, samt aktiviteter som **Hittaut**, **Naturpasset** och **Motionsorientering** för allmänheten. Medlemsföreningarna arrangerar ungefär **1300** tävlingar varje år, utöver de största evenemangen **Tiomila**, **25manna** och **O-Ringen**.

De grenar som idag finns under svensk orienterings paraply är:

- Orienteringslöpning
- Precisionsorientering
- Mountainbikeorientering
- Skidorientering

O-RINGEN

O-Ringen övergick i år till att
dela ut trämedaljer gjorda i
Småland till pristagarna.
Närproducerat och uppskattat

85 % av Hittaut-orterna
erbjuder
tillgänglighetsanpassade
checkpoints

Över 90 000 följer
Svensk Orienterings
kanaler på sociala medier

2024 VAR DET

111 844

ANMÄLDA TILL NÄRTÄVLINGAR

KÄRNVÄRDEN, VISION & VÄRDEGRUND

Kärnvärden

Våra kärnvärden är de ledord som förklarar vilka tillstånd vi önskar att svensk orientering ska befinna sig i. Dessa kärnvärden ska leda oss framåt i vår utvecklingsresa. Kärnvärdena ska genomsyra vår verksamhet och vara med oss i allt vi gör. Tillstånden önskar vi både mellan individer och till vår omvärld samt i relation till all vår verksamhet.

NYFIKENHET

Vi väljer att vara nyfikna på vår omvärld och de människor vi har runt omkring oss. Vi visar nyfikenhet och försöker förstå varandras perspektiv. Vi är nyfikna på nya infallsvinklar.

MOD

Vi väljer att vara modiga i våra val. Vi har mod att utmana och utmanas och vilja att förändra och våga prova nytt. Vi har mod att vara tydliga och vi tar ansvar för vår idrotts utveckling.

STOLTHET

Vi känner stolthet över svensk orientering. Vi är stolta över allt bra vi gör och vi agerar på ett sätt som bidrar till känslan av stolthet.

Vision

SVENSK ORIENTERING

— FÖR ALLA HELA LIVET

SVENSK ORIENTERING

Står för att vi utövar idrotten orientering och att vi utgår från Sverige.

FÖR ALLA

Vi välkomnar alla till orienteringen och vår arena oavsett förutsättningar och ambition. Vi agerar jämlikt och inkluderande och värderar samarbete högt.

HELA LIVET

Vi bedriver idrott för alla oavsett ålder. Vi ger inspiration och skapar glädje för alla hela livet.

Värdegrund

Vår värdegrund är gemensam för hela idrottsrörelsen och all verksamhet ska utgå ifrån:

GLÄDJE OCH GEMENSKAP

Glädje och gemenskap är starka drivkrafter för att idrotta och för att orientera. Vi vill bedriva och utveckla all verksamhet så att vi ska kunna ha roligt, må bra och utvecklas under hela livet.

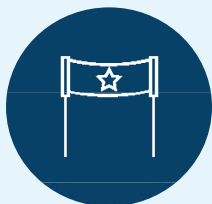
DEMOKRATI & DELAKTIGHET

Föreningsdemokrati innebär att alla medlemmars röst har lika värde. Delaktighet innebär att alla som deltar får vara med och bestämma om och ta ansvar för sin verksamhet. Demokrati och delaktighet ska utövas jämställt och oavsett bakgrund.

ALLAS RÄTT ATT VARA MED

Allas rätt att vara med innebär att alla som vill ska kunna vara med utifrån sina förutsättningar. Alla som vill får vara med i föreningsdriven orienteringsverksamhet oavsett kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk och social bakgrund, religion/trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller ålder.

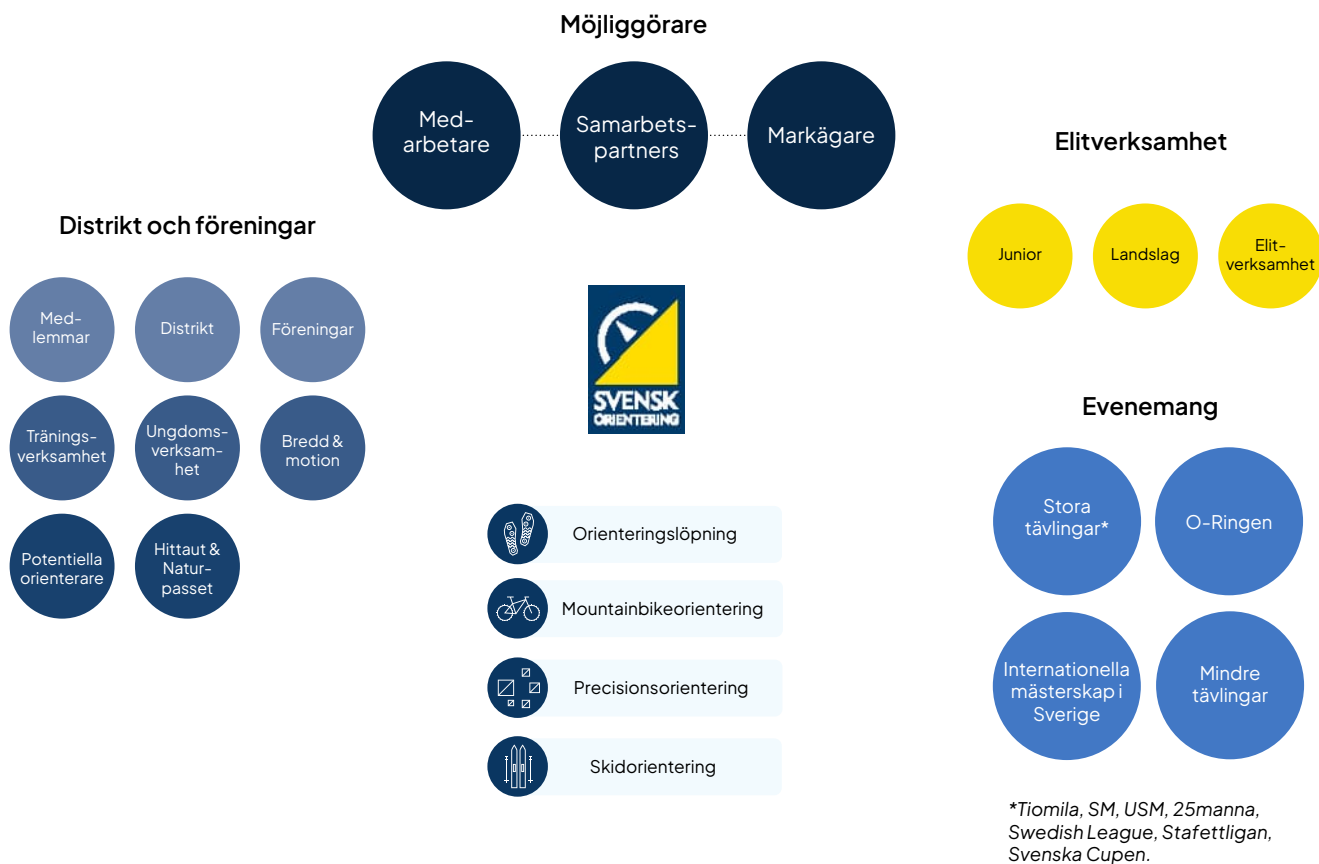
RENT SPEL

Rent spel och ärlighet är en förutsättning för tävlande på lika villkor. Det innebär att följa överenskommelser och leva efter god etik och moral. Detta inkluderar bland annat att aktivt arbeta mot doping, osund ekonomi och annat fusk samt mot diskriminering, trakasserier, kränkningar och våld såväl på som utanför idrottsarenan.

VÅR VERKSAMHET

Svensk orientering har en omfattande verksamhet med allt från motionsaktiviteter och små lokala tävlingar till elitverksamhet och internationella mästerskap, i alla åldrar och i hela landet. Vi har utgått från våra grenar (orienteringslöpning (OL), precisionsorientering (PreO), mountainbikeorientering (MTBO) och skidororientering (SkidO) och grupperat verksamheten och deras hållbarhetspåverkan enligt nedan:

DISTRIKT OCH FÖRENINGAR

Den svenska idrottsrörelsen består av 73 specialidrottsförbund, där Svenska Orienteringsförbundet är ett. Specialidrottsförbunden är medlemmar i Riksidrottsförbundet och föreningarna är medlemmar i respektive specialidrottsförbund. Svenska Orienteringsförbundets föreningar är indelade i 23 distrikt där distriktens roll är att samordna och driva utvecklingsarbete regionalt. Våra föreningar och dess medlemmar är kärnan i svensk orientering. Det är där den stora bredden av aktiviteter sker.

ELITVERKSAMHET

Svensk orientering har som målsättning att vara världens bästa landslag över tid i alla fyra grenar. Det kräver stort fokus på landslagsverksamheten både för nuvarande och kommande landslag.

EVENEMANG

Svensk orientering arrangerar cirka 1 300 tävlingar årligen. Här ingår O-Ringen, Tiomila, SM, 25manna och internationella mästerskap.

MÖJLIGGÖRARE

Medarbetare

Drygt 30 personer på Svenska Orienteringsförbundet och Svensk Orientering Events AB arbetar varje dag med administration och ekonomi, stöd till föreningar, tävlingsarrangemang, events, kontakter med markägare, partners, paraorientering, verksamhetsutveckling, utbildning, barn- och ungdomsutveckling, inkludering, och mycket mer.

Markägare och rättighetsinnehavare

Ett nära samarbete med markägare och andra rättighetsinnehavare, exempelvis jaktlag, är en förutsättning för vår verksamhet eftersom vi är beroende av deras mark. Vi har årligen kontakt med cirka 10 000 markägare och rättighetsinnehavare.

Samarbetspartners

Vi är beroende av våra samarbetspartners för att kunna bedriva verksamhet. Bagheera är vår huvudpartner. Utöver dem har vi sex premiumpartners och elva förbundspartners; alla viktiga för vårt hållbarhetsarbete på olika sätt. Vi behöver också ha ett gott samarbete med andra förbund, såsom Internationella Orienteringsförbundet (IOF), Riksidrottsförbundet (RF), SISU Idrottsutbildarna och Svenskt Friluftsliv.

VÅRA MÅL

Hållbarhet är en grundförutsättning för att vi ska vara framgångsrika och kunna bedriva en attraktiv verksamhet på lång sikt. Genom ett aktivt och målinriktat hållbarhetsarbete kommer vi att vara en attraktiv organisation för anställda, medlemmar och samarbetspartners. Kunskap om orienteringens sociala, ekonomiska och miljö-/klimatmässiga avtryck bör genomsyra alla delar och nivåer i vår organisation. Hållbar utveckling har tre dimensioner och alla tre är lika viktiga för att kunna utveckla Svensk Orientering och nå våra mål mot 2030.

2030

...är Svensk Orientering en av de ledande aktörerna inom idrottsvärlden gällande ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

...speglar medlemmarna i orienteringsidrotten befolkningen i Sverige och alla har samma möjligheter att delta i orienteringsverksamhet.

...genomförs orienteringsarrangemang på ett hållbart sätt med avseende på miljön och naturen.

FRÅN TEORI TILL PRAKTIK

VÄSENTLIGHETSANALYS

En väsentlighetsanalys är hjärtat i allt hållbarhetsarbete. Vi genomförde en sådan under hösten 2022 i enlighet med ramverket Global Reporting Initiative (GRI) Foundation 2021. Syftet var att få en bättre förståelse för hållbarhetsfrågan och kunna identifiera och prioritera de mest betydelsefulla hållbarhetsaspekterna för Svensk Orientering.

HÅLLBARHETSPOLICY

I maj 2021 fastställde Riksidrottsmötet sin policy för en hållbar svensk idrottsrörelse. Under 2023 uppdaterade vi vår hållbarhetspolicy. RF:s och Svensk Orienterings hållbarhetspolicy utgår från de principer som tagits fram av Framework for Strategic Sustainable Development (FSSD), som är en av de mest beprövade som finns när det gäller hållbarhet. Totalt innehåller Svensk Orienterings hållbarhetspolicy nio hållbarhetsvillkor som beskriver gränsvärden för ett hållbart samhälle ur ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Hållbarhetspolicyen ska fungera över tid. Därför är den övergripande och fördjupar sig inte i begreppsförklaring, teori, specifika fokusområden eller aktiviteter.

VÅR STRATEGI

Vår hållbarhetsstrategi är ett komplement till Kompassriktning 2030. Den tydliggör våra ambitioner inom de tre dimensionerna av hållbar utveckling. Några exempel på hur vi, inklusive våra distrikt och föreningar kan bidra till att lösa de utmaningar som världen står inför är:

FRÄMJA HÄLSA OCH FYSISK AKTIVITET

En av de största utmaningarna i världen idag är stillasittande livsstilar som leder till hälsoproblem. Genom att bli fler kan vi bidra till att fler människor blir fysiskt aktiva.

FRÄMJA SAMARBETE OCH KULTURUTBYTE

Genom att mötas kan vi bidra till att öka förståelsen för och samarbetet mellan olika kulturer och länder.

ÖKA JÄMLIKHET OCH INKLUDERING

En stor utmaning runt om i världen är bristen på jämlikhet och inkludering. Orientering är en sport för alla och här kan vi bidra till ökad jämlikhet och inkludering.

FRÄMJA NATUR- OCH MILJÖVÅRD

Genom orienteringen kan vi bidra till att öka medvetenheten om miljö- och klimatfrågor.

HÅLLBARHETSSTRATEGI

I hållbarhetsstrategin kopplade vi ihop resultaten från väsentlighetsanalysen med Agenda 2030 och valde ut fem av dessa sjutton mål där vi både ska minska vår negativa påverkan och sträva efter att bidra positivt. Hållbarhetsstrategin ska fungera som ett verktyg för att alla aktörer inom svensk orientering ska kunna bidra till en hållbar utveckling.

HANDLINGSPLANER

Under 2024 har dedikerade arbetsgrupper, bestående av representanter från Svensk Orienterings styrelser, tjänstemän och förtroendevalda i distrikt och föreningar, arbetat vidare med våra fem fokusområden. De mål och konkreta förbättringsaktiviteter som togs fram för respektive område ligger i linje med strategin för våra väsentliga frågor och de fem målen i Agenda 2030.

AGENDA 2030

Svensk orientering har valt ut fem av FN:s hållbarhetsmål där vi ser att vi kan göra störst skillnad och bidra mest till arbetet med att nå målen till 2030.

MÅL 10 MINSKAD OJÄMLIKHET

Två trender i samhället är en alltmer stillasittande befolkning och ökade samhällsklyftor. Inom båda dessa områden kan vi vara en positiv kraft.

Väsentliga frågor som är kopplade till mål 10:

- Mångfald och inkludering
- Förutsättningar för elitsatsning
- Digitalisering

Aktörer som kan bidra på olika sätt:

- Förbund
- Distrikt
- Föreningar
- Svensk Orientering Events AB
- Elitverksamhet
- Strategisk tävlingsplanering
- Orienterarna

MÅL 12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Svensk orientering, liksom mänskligheten i stort behöver bli mycket bättre på att använda naturens resurser så effektivt som möjligt. Att säkerställa att material och utrustning som köps in har en lång livslängd är ett sätt att göra det. Att dela, hyra och samäga material och utrustning är ett annat, som både bidrar till att göra vår idrott mer inkluderande och att minska klimatpåverkan.

Väsentliga frågor som är kopplade till mål 12:

- Digitalisering
- Partnerskap

Aktörer som kan bidra på olika sätt:

- Förbund
- Distrikt
- Föreningar
- Svensk Orientering Events AB
- Elitverksamhet
- Orienterarna

MÅL 13**BEKÄMPA KLIMAT-
FÖRÄNDRINGARNA**

Svensk orientering kan bidra till ändrade beteendemönster genom att medvetandegöra transporternas klimatpåverkan och möjliggöra mer effektiva och hållbara transportlösningar.

Väsentliga frågor som är kopplade till mål 13:

- Klimatpåverkan från transporter
- Digitalisering

Aktörer som kan bidra på olika sätt:

- Förbund
- Distrikt
- Föreningar
- Svensk Orientering Events AB
- Elitverksamhet
- Strategisk tävlingsplanering
- Orienterarna

MÅL 15**EKOSYSTEM
OCH BIOLOGISK
MÅNGFALD**

15.5. Skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer

Naturen är vår arena till stor del. Det betyder att vi behöver ha god förståelse för hur banor, aktiviteter och arrangemang kan planeras med hänsyn till naturmiljö och biologisk mångfald. Vi har som mål att vårt idrottande och våra evenemang bedrivs utan negativ påverkan på naturmiljön.

Väsentliga frågor som är kopplade till mål 15:

Naturmiljön och biologisk mångfald är en fråga som hamnat relativt högt i vår väsentlighetsmatris, men som inte bedömts vara ett fokusområde. Det beror på att vi redan har en bra struktur och god kunskap internt. Genom vår verksamhet kan vi dock bidra till mål 15 genom att öka kunskapen om naturen och allemansrätten till en bredare målgrupp.

Aktörer som kan bidra på olika sätt:

- Förbund
- Distrikt
- Föreningar
- Svensk Orientering Events AB
- Strategisk tävlingsplanering
- Orienterarna
- Banläggare

MÅL 17**PARTNERSKAP**

Genom att vara en ledande aktör inom hållbara partnerskap kan vi inspirera och medvetandegöra vikten och relevansen av hållbarhet inom idrotten.

Väsentliga frågor som är kopplade till mål 17:

- Partnerskap
- Förutsättningar för elitsatsning
- Digitalisering

Aktörer som kan bidra på olika sätt:

- Förbund
- Distrikt
- Föreningar
- Svensk Orientering Events AB
- Elitverksamhet

**FÖR OSS ÄR HÅLLBARHET EN
GRUNDFÖRUTSÄTTNING FÖR
ATT VI SKA VARA FRAMGÅNGS-
RIKA OCH KUNNA BEDRIVA EN
ATTRAKTIV VERKSAMHET PÅ
LÅNG SIKT. ▲**

HÖJDPUNKTER

STJÄRNKAMPEN UPPMUNTRAR HÅLLBART RESANDE

Under 2024 års säsong hade flera uppdrag anknytning till hållbarhet. Exempelvis var ett av uppdragen "Hur tar du dig till träningen på bästa sätt med minsta möjliga klimatpåverkan?" där ungdomarna själva fick fundera ut hur de tar sig till träningen utan att använda fossildrivna medel samt diskutera för- och nackdelar med olika transportsätt.

UTBILDNINGSTRATEGI FÖR HÅLLBAR ORGANISATION

Under året har arbetet med att forma en hållbar utbildningsorganisation fortsatt och en ny utbildningsstrategi har tagit fram. Strategin omfattar bland annat ekonomisk hållbarhet, geografisk tillgänglighet, tillgång till utbildade och engagerade utbildare, rollfördelning mellan föreningar distrikt och Svenska Orienteringsförbundet samt utformning av utbildningar inom olika verksamhetsområden.

MINSKAD PAPPERSANVÄNDNING INOM HITTAUT

Inför 2024 upphandlades ett nytt tryckeri som kunde erbjuda FSC Mix certifierat papper och under våren släpptes en ny version av Hittaut-appen för att ge en bättre digital upplevelse. 2024 trycktes 620 500 Hittaut-kartor via det centralt upphandlade tryckeriet. Det är en minskning med 22 900 kartor jämfört med föregående år. Fler arrangör gick över till att dela ut kartorna via utlämningsställen i stället för utdelning via post till alla hushåll.

STÖD OCH INSPIRATION GENOM WEBBINARIER

I slutet av 2023 provade vi ett nytt sätt att stötta föreningar och ge inspiration genom att bjuda in webinarium med olika teman. Webbinarierna spelades in och kan ses i efterhand. Under 2024 genomfördes totalt 19 webinarier, varav tre hade ett uttalat fokus på miljömässig hållbarhet och ett på social hållbarhet.

STÄDPLOCKARDAG MED STYRELSE OCH PERSONAL

Skräpplockardagarna anordnas varje vår av Håll Sverige Rent, och samlar hundratusentals barn och unga som genom sina skolor, förskolor och föreningar plockar, pratar och lär sig mer om skräp. Kanslianställda och styrelsen i Svensk Orientering gav sig ut i skogen intill kansliet och plockade skräp tillsammans.

FRUKOSTAR MED FORTBILDNING INOM INKLUDERING

Som en del av inkluderingsprojektet Idrottsklivet arrangerades kompetenshöjande insatser på Svenska Orienteringsförbundets kansli en gång i månaden under hösten. Vid varje tillfälle bjöds det på frukost och en gästföreläsare berättade om något kopplat till normer och fördomar. Syftet var att föreläsningarna skulle vara ögonöppnande och att personalen skulle öka kunskapen kring mångfalden inom olika grupper. Till exempel kom Barakat Ghebrehawaria för att prata om sin bok "Får man säga svart".

HÅLLBARA EVENEMANG IN I FRAMTIDEN

Under ett webinarium den 29 maj om idrott, friluftsliv och miljö – vägar till ökad hållbarhet presenterades centrala resultat och erfarenheter från Mistra Sport & Outdoors första fas. Svensk Orienterings Susanne Maarup gav exempel på lösningar och hur de kan användas i praktiken.

VÄSENTLIGHETSANALYS – MILJÖ

KLIMATPÅVERKAN FRÅN TRANSPORTER

Orientering innebär resor och transporter av material och utrustning till arrangemang, oavsett vilken nivå orienteraren befinner sig på. Vi har identifierat tre områden där vi har en klimatpåverkan och där vi kan bli bättre:

- Resor till och från träningar
- Resor till och från tävlingar
- Resor och transporter av material och utrustning i samband med våra arrangemang

RESOR TILL OCH FRÅN TRÄNINGAR

Resorna till träning är ofta korta, men om alla kommer i egna bilar blir klimatpåverkan ändå betydande. Här tror vi att det behövs mycket information och kunskap om vad man kan göra för att minska sina utsläpp. Här har vi bland annat jobbat med att knyta ihop hållbarhetsarbetet med andra delar av verksamheten på ett enkelt och roligt vis. Ett exempel är Stjärnkampen, som vänder sig till ungdomar i åldern 13 till 16 år.

Under säsongen 2024 innehöll Stjärnkampen flera uppdrag med kopplingar till hållbarhet. Ett av uppdragen handlade om att ta sig till träningen på bästa sätt med minsta möjliga klimatpåverkan, där ungdomarna själva fick fundera ut hur de tar sig till träningen/tävlingen utan att använda bilen samt diskutera för- och nackdelar med olika transportsätt.

RESOR TILL OCH FRÅN TÄVLINGAR

Många gånger krävs bil för att ta sig till tävlingar. Det här är en vana som definitivt kan och ska utmanas. Att lägga arenan på en plats med kollektivtrafik har tidigare inte varit huvudfokus, men arrangörerna har en stor möjlighet att bidra till minskad klimatpåverkan från transporter genom att ta med den aspekten i sin planering.

För att skapa förändring krävs både information och uppmuntran till deltagare att välja ett miljövänligare transportmedel, men för att det ska fungera behöver också bussen gå när vi behöver den. Under april 2024 hade samtliga större arrangemang i storstadsområdena Göteborg, Stockholm och Uppsala anvisningar för kollektivtrafik i inbjudan och program.

RESOR OCH TRANSPORTER AV MATERIAL OCH UTRUSTNING I SAMBAND MED VÅRA ARRANGEMANG

Våra arrangemang innebär många resor och transporter av material och utrustning. Här kan vi påverka mycket och det första steget är att ta fram en metod för att mäta vårt klimatavtryck. Under 2024 har vi tagit fram en projektplan och sökt extern finansiering för att kunna genomföra planen.

CASE

O-Ringen Smålandskusten 2024 – Ett Certifierat Hållbart Evenemang

O-Ringen är världens största orienteringsäventyr och samlar årligen tusentals deltagare från hela världen. Med en ambition att minska evenemangets miljöpåverkan och stärka dess sociala och ekonomiska hållbarhet har O-Ringen Smålandskusten 2024 certifierats enligt Greentimes standard för hållbara evenemang.

Utmaning

Att arrangera ett stort idrottsevenemang innebär en omfattande miljö- och hållbarhetspåverkan. O-Ringen behövde säkerställa att evenemanget uppfyllde höga hållbarhetskrav, samtidigt som det skulle vara genomförbart och anpassat till verksamhetens förutsättningar. Certifieringsprocessen krävde att O-Ringen kunde dokumentera och verifiera sitt hållbarhetsarbete enligt en etablerad standard.

Lösning

Genom att arbeta enligt Greentimes planeringsverktyg kunde O-Ringen identifiera och implementera nödvändiga åtgärder för att möta standardens krav. Verktöget bygger på de Globala målen för hållbar utveckling, Agenda 2030, och innehåller verifierbara krav som säkerställer en helhetssyn på hållbarhetsarbetet. För att godkännas som ett certifierat hållbart evenemang genomgick O-Ringen en oberoende revision i samband med evenemanget, där arbetet granskades och verifierades.

Resultat

Genom certifieringen har O-Ringen Smålandskusten 2024 kunnat stärka sitt hållbarhetsarbete och säkerställa att evenemanget genomförs på ett ansvarsfullt sätt. Certifieringen har också bidragit till en ökad medvetenhet hos både deltagare och arrangörer kring hållbarhetsfrågor inom idrottsevenemang.

Slutsats

O-Ringen Smålandskusten 2024 är ett framgångsrikt exempel på hur stora idrottsevenemang kan arbeta systematiskt med hållbarhet och uppnå certifiering enligt etablerade standarder. Erfarenheterna från detta arbete kan inspirera andra evenemangsarrangörer att ta liknande steg mot en mer hållbar framtid.

VÄSENTLIGHETSANALYS – SOCIALT/STYRNING

FÖRUTSÄTTNINGAR

FÖR ELITSATSNING

Att vara elitsatsande orienterare betyder nästan alltid att kombinera sin idrott med att studera eller arbeta. Det innebär att det ofta är svårt att hinna avsätta tid till träning och återhämtning. Svensk Orienterings målsättning är att ha världens bästa landslag i alla grenar. En viktig del av detta handlar om att skapa förutsättningar för att aktiva ska kunna göra den satsning som krävs för att nå internationell elitnivå, både avseende ekonomisk trygghet och hälsa. Inom ramen för detta fokusområde har vi identifierat fyra prioriterade områden:

- Säkerställa likvärdiga, hållbara och goda postgymnasiala utvecklingsmiljöer för våra landslagsaktiva.
- Göra ett lyft inom området "aktivas hälsa och prestationsutveckling".
- Stärka landslagsaktivas individuella ekonomi och öka dennes handlingsfrihet i sin satsning mot toppen.
- Verka för en större ekonomi och resurser centralt för att kunna stötta aktiva till en hållbar elitsatsning.

Under 2024 har arbetsgruppen med löparrepresentanter fortsatt jobba med olika områden som prioriterats efter diskussioner och input från ytterligare löpare. De områden som har varit fokus under 2024 har bland annat varit:

Stärka förutsättningar för landslagsaktiva genom att höja kompetens inom hur man kan stärka sitt eget varumärke och administrera sin satsning. Det har bland annat gjorts genom föreläsningar och workshops på landslagsläger i Åhus. Med oss på lägret hade vi Next Level Group som pratade om varumärke och sociala medier samt advokatbyrån MAQS som pratade om eget företagande och avtalsskrivningar för elitaktiva. Efter träffen togs också lathundar på områdena fram. Det genomfördes också en medieträning med landslagsaktiva och ledare under lägret.

Det har inventerats och skapats möjligheter för aktiva att göra uppdrag och mindre arbetsinsatser inom förbundet och hos våra partners. Några exempel är att Tilda Östberg jobbar med projektet Hittahem. Flera initiativ inom detta område finns med i planeringen framåt.

Kring aktivas hälsa har det under 2024 bland annat tagits fram uppdaterade riktlinjer och processbeskrivningar för hur vi jobbar med hälsa före prestation. En webinarieriserie i tre delar med fokus aktivas hälsa ur ett psykologiskt perspektiv genomfördes under våren. När det gäller utvecklingsmiljö har det under 2024 landat samverkansavtal och deltidsfinansiering av tränar/koordineringstjänster i alla de fem utpekade postgymnasiala miljöer landslagsledningen valt att satsa lite extra på. Arbetet med att säkerställa likvärdiga, hållbara och goda postgymnasiala utvecklingsmiljöer för våra landslagsaktiva fortsätter under 2025 med en bättre organisation med dessa deltidstjänster.

CASE

Hos AFRY får både elitsatsningen och karriären plats

Johanna Ridefelt kombinerar en karriär som data scientist och projektplanerare på AFRY med en satsning inom elitidrott – en resa som kräver både disciplin och passion. Sedan Johanna kom till AFRY jobbar hon med en av AFRYs kunder inom läkemedelsindustrin. I kombination har hon en elitsatsning i orientering på CV:t, och tog senast ett EM-brons i orienteringsstafetten 2024.

På AFRY har Johanna utvecklats från att arbeta med datavetenskap och processmodeller till att nu fokusera på projektledning och planering. Hon arbetar nära kunden med projektledning och är djupt involverad i stora projekt, såsom konstruktionen av en ny fabrik utanför Sverige.

Johanna har framgångsrikt kombinerat sin idrottskarriär med sitt arbete genom noggrann planering och en viss grad av flexibilitet.

”Jag har fördelen av en säker inkomst och en annan karriär att fokusera på när tävlingssäsongen är över. Det handlar om att pussla ihop vardagen, och på AFRY kan jag vara flexibel med att jobba på distans eller ta ledigt när det behövs för min orienteringskarriär”, säger hon i en intervju på Afrys hemsida.

Johanna beskriver sin vardag som välbalanserad och varierande, men betonar ändå vikten av planering.

”Det är en utmaning att få allt att gå ihop, men träningen har alltid varit en central del av mitt liv, så det är naturligt för mig att prioritera den. Att ha en strukturerad vardag är avgörande för att kunna ge både arbetet och träningen den uppmärksamhet de förtjänar”.

Johanna uppmuntrar andra som vill kombinera en karriär med idrott på elitnivå att våga stå för sin dubbelkarriär och se det som en fördel. Hon menar att många arbetsgivare uppskattar den disciplin och det engagemang som en sådan livsstil innebär.

”Var öppen och ärlig med dina behov redan från början”, avslutar hon och understryker AFRYs positiva inställning och stöd för hennes dubbla satsningar.

VÄSENTLIGHETSANALYS – STYRNING

DIGITALISERING

Digitala verktyg öppnar nya möjligheter – det handlar inte bara om att resorna blir färre när vi kan ha möten på distans, utan även att fler människor kan lockas till idrotten. Användandet av GPS och drönare i samband med tv-sändning kan innebära att orienteringen blir intressantare och mer åskådarvänlig, men det finns också stora fördelar när det gäller att effektivisera träningar och locka fler målgrupper till orienteringen.

En översyn över IT-tjänster som Svenska Orienteringsförbundet äger eller påverkas av har påbörjats, med avseende på kodspråk och plattformar. Ett arbete pågår med att ta fram en digitaliseringsstrategi som ska gälla för både Svenska Orienteringsförbundet och Svensk Orientering Events AB. När det gäller våra tävlingsadministrativa system har utvecklingen av ett helt nytt Eventor fortsatt under året.

Ett stort arbete genomfördes under 2024 för att uppdatera Svensk Orienterings tävlingsadministrativa system Eventor med korrekt import av medlemmar från IdrottOnline, detta på grund av Riksidrottsförbundets beslut att införa en ny standardiserad rollstruktur med fem rollkategorier (utövare, aktivitetsledare, organisationsledare, funktionär och övriga) i IdrottOnline.

Under 2024 initierades ett projekt för att höja den befintliga säkerhetsnivån i förbundets IT-miljö. Projektet inkluderar säkerhetstester av system, utbildning av medarbetare och förtroendevalda, eventuellt införande av nya tekniska tjänster inom cybersäkerhet och att analysera tidigare händelser på området.

En viktig möjliggörare för att nå våra mål som rör utbildning är den digitala utbildningsplattformen. Under 2024 har vi fortsatt att utveckla utbildningar som via utbildningsplattformen kan tillhandahållas som distansutbildning eller självstudier.

Under 2024 har 701 unika användare startat en eller flera utbildningar i utbildningsportalen varav 423 har slutfört en eller flera utbildningar. Sex helt digitala utbildningar finns tillgängliga i utbildningsportalen. Utöver dessa har en grundutbildning i kartritning med enbart digitala träffar samt en digital markkonferens genomförts under året.

2024 har varit ett framgångsrikt år för kommunikationen inom Svensk Orientering. Genom strategisk användning av digitala plattformar och kreativa kampanjer har vi inte bara ökat vår synlighet utan också engagerat nya målgrupper. Sociala medier har blivit en ännu starkare kanal för att lyfta sporten, inspirera till deltagande och sprida vår kärlek för rörelse, natur och gemenskap.

CASE

Tillgänglighet ska inte vara ett hinder

När Hittaut-säsongen 2024 drog igång fanns en nyhet för alla deltagare: en uppdaterad version av appen, utvecklad för att bli ännu mer användarvänlig och tillgänglig för fler. En av de största förbättringarna var möjligheten att ladda ner kartorna och använda dem offline.

– Vi vet att många rör sig i områden där täckningen är svajig, och då är det frustrerande om man inte kan se sin karta. Den här uppdateringen gör att fler kan använda Hittaut oavsett var de befinner sig, säger Erik Almséus, Hittaut-samordnare.

Utvecklingen av appen har haft ett tydligt fokus på tillgänglighet. Med stöd från Svenskt Friluftsliv har både design och funktioner anpassats efter webbdirektivens riktlinjer för tillgänglighet, så att fler – oavsett behov – ska kunna använda appen.

Parallellt med detta har arbetet med att göra den fysiska upplevelsen mer inkluderande fortsatt. Under året har 97 procent av Hittaut-arrangörerna erbjudit tillgänglighetsanpassade checkpoints, vilket överträffade målet på 75 procent. För att stötta föreningar i deras arbete har både ekonomiskt stöd och vägledning funnits tillgängligt.

– Att nästan alla våra arrangörer nu erbjuder tillgänglighetsanpassade checkpoints är ett enormt steg framåt, säger Helena Hehlke, projektledare för Para-Hittaut-projektet.

För att säkerställa att kunskapen sprids långsiktigt har också en digital utbildning tagits fram för Hittaut-arrangörer, där de kan ta del av vägledningar och tips på hur de kan göra sina arrangemang mer inkluderande.

– Vi vill att Hittaut ska vara en aktivitet för alla, oavsett förutsättningar. Med de här satsningarna har vi tagit stora kliv i rätt riktning, och vi ser fram emot att fortsätta utvecklingen, avslutar Helena.

En av Hittaut-deltagarna Maja, som redan har provat på orientering i olika former: på Parasportskolan, på Stockholm City Cup och tillsammans med familjen genom Hittaut uppskattar: "Hela familjen kan göra en aktivitet tillsammans. Det finns inget annat där jag, mina föräldrar och min lillasyster kan delta tillsammans."

VÄSENTLIGHETSANALYS – STYRNING

PARTNERSKAP

Våra partners spelar en viktig roll för vår ekonomiska stabilitet. Samarbeten har länge byggt på orienteringens starka koppling till friskvård och natur, men med ett ökat fokus på hållbarhet öppnas nya möjligheter. Vi vill skapa långsiktiga partnerskap där vi tillsammans driver initiativ som gynnar både idrotten och en hållbar utveckling.

Dels tror vi att ett starkare fokus på hållbarhet kan öka vår attraktionskraft för viktiga partners, dels kan vi hjälpa varandra att bli mer hållbara.

Med fler hållbara partnerskap får vi också en starkare röst och kan driva hållbarhetsfrågan inom idrottsrörelsen mer effektivt.

Ett tydligt exempel på detta var vår partnerträff i Göteborg i september, där förbundets och O-Ringens partners samlades under temat träning och hälsa. Under dagen hölls föreläsningar och inslag från flera partners med koppling till ämnet, och träffen avslutades med en gemensam Hit-taut-aktivitet i Göteborg – ett konkret sätt att både nätverka och aktivera sig tillsammans.

Under året har vi både välkomnat nya samarbetspartners och förlängt viktiga avtal. Nordic Wellness, Nomio Nutrition och Coegi Cloud har anslutit sig till orienteringsförbundet, där Coegi Cloud blir vår nya IT-partner. Samtidigt har vi förlängt samarbeten med Landshypotek Bank, Garmin, Mabi och Maurten, vilket ger stabilitet och möjligheter för fortsatt utveckling.

CASE

När partnerskap blir mer än sponsring

Att bygga långsiktiga och meningsfulla samarbeten handlar om mer än loggor på tröjor. Genom vårt partnerskap med Landshypotek Bank har vi under året genomfört två initiativ som inte bara har gynnat orienteringssporten utan också bidragit till ett större samhällsvärde.

Ekonomiskola med landslagsaktiv

För elitidrottare är ekonomin ofta en utmaning. Hur balanserar man sin satsning med en hållbar privatekonomi? I samarbete med Landshypotek Bank fick orienteringsstjärnan Emil Svensk inte bara ekonomiskt stöd, utan också möjlighet att dela med sig av sina insikter till andra idrottare och unga vuxna.

På Landshypotek Banks kontor spelades en ekonomiskola in där Emil pratade om allt från sparande till långsiktig planering.

Skogen som arena – en dialog om hållbar markanvändning

Skogen är en självklar del av orienteringen – men den är också en arbetsplats för markägare och en viktig resurs för hela samhället. För att lyfta diskussionen om allemansrätt, markäggande och hållbar användning av naturen startade vi tillsammans med Landshypotek Bank initiativet ”Skogen som arena”.

I en intervju fick orienteringsförbundets mark- och miljöansvarige Joacim Ingelsson möjlighet att dela med sig av sina insikter om hur idrott, friluftsliv och skogsbruk kan samexistera på ett hållbart sätt.

Partnerskap som gör skillnad

Dessa initiativ visar hur vi genom rätt samarbeten kan skapa mervärde – både för orienteringssporten och för samhället i stort. Genom att kombinera våra styrkor och vår expertis med våra partners kan vi driva frågor som är viktiga för oss alla.

VÄSENTLIGHETSANALYS – SOCIALT

MÅNGFALD**& INKLUDERING**

Ett av huvudmålen i Kompassriktning 2030 är att vi ska bli fler orienterare. Det kräver att alla inte bara är välkomna utan också känner sig välkomna oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Denna fråga ligger högt både för våra intressenter och ur ett strategiskt perspektiv för svensk orientering.

En utmaning är att både segregation och polarisering ökar i samhället. Det gör att många aldrig hittar till vår idrott. En viktig del av svensk orienterings samhällsansvar är därför att öka den lokala närvaron i områden där föreningslivet behöver stärkas. Fokus inom denna fråga ligger på hur vi kan nå ut till de grupper som idag inte är en del av svensk orientering.

2024 har vi framför allt arbetat med specifika projekt för att nå nya målgrupper:

- Projektet Para-Hittaut (finansierat av Svenskt Friluftsliv 2022–2024) syftar till att göra Hittaut mer tillgängligt för personer med funktionsnedsättning.
- Vägvisaren (finansierat av RF 2023–2024) är ett projekt som handlar om att göra orienteringen tillgänglig för personer med synnedsättning.
- Konceptet Hittahems (finansierat av Svenskt Friluftsliv 2023–2025 samt RF 2023) huvudmål är att tillgängliggöra orientering för boende i socio-ekonomiskt utsatta områden.
- Idrottsklivet är en satsning som möjliggörs genom medel från regeringen för att skapa en meningsfull fritid för fler barn och unga. Syftet är att stärka idrottsrörelsens närvaro i de områden som Polismyndigheten benämner som utsatta. Genom att ingå i Idrottsklivet ges vi möjlighet att ytterligare växla upp arbetet med Hittahem, men även att utforska och utveckla andra delar inom ramen för mångfald och inkludering.

För att läsa mer om dessa projekt, orientera in på orientering.se

CASE

Kändis hittar hem

För att inkludera orientering för fler lanserade Svensk Orientering Hittahem för tre år sedan, ett koncept med sprintorientering där nya och erfarna orienterare möts och tränar tillsammans i bostadsområden. För att ytterligare locka ännu fler och sätta stjärnstatus på projektet fick två av landets mest folkkära idrottare nyligen göra upp i en unik duell i orientering: forna skidskyttedrottningen Magdalena Forsberg och Tove Alexandersson.

Dagen började med att Tove Alexandersson fick introducera och friska upp orienteringskunskaperna hos den fyrfaldiga Jerringpris-vinnaren Magdalena Forsberg. I Stora Tuna OK:s klubbstuga gick de igenom karttecken, höjdkurvor och andra viktiga delar att ta med sig in i duellen som väntade senare.

Inför duellen hoppades Tove Alexandersson på många besökare, och önsknigen skulle visa sig gå i uppfyllelse. Trots att det bara var några plusgrader och regnet hängde i luften var det hundratals barn och unga som tagit sig ut till Paradisparken i Borlänge för att testa på orientering. När Tove Alexandersson och Magdalena Forsberg sprang in i parken för att avsluta sin duell jublade alla barn och Per Forsberg som konferencier välkomnade dem upp på scen.

Många av barnen som var där fick testa orientering för första gången och Anders Eklund från Stora Tuna var mycket nöjd med dagen:

“Det har varit helt fantastiskt! Första gången vi gjorde Hittahem var i våras, samma ställe, det var lite snöväder och det var 10/15 barn. Och så jämför man hur det har varit här idag. Det här är fantastiskt!”

-Anders Eklund, Stora Tuna OK

**VI VILL VARA EN
LEDANDE AKTÖRER
INOM IDROTTSVÄRLDEN
I ALLA TRE
HÅLLBARHETSDIMEN-
SIONER 2030. **

Svenska Orienteringsförbundet

Heliosgatan 3, 120 30 Stockholm
info@orientering.se
Org. nr: 802002-5758

Kontakt

Susanne Maarup
076 946 96 65
susanne.maarup@orientering.se